

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy hasábolj...
Külföldi hirdetések...
Névteljes hirdetések...

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve...
Egyes szám 5 kr.
A lapasellőmi részlettel...

Magyarország — Horvátország.

Mi a választásra sorakozunk; horvát testvéreink aggódva lesik a tartománygyűlés megnyitását.

Mi a választások alkalmával olyan képviselőket akarunk választani, kik hazánk önállóságát és függetlenségét ne csak követeljük az országgyűlésen, hanem meg is alkossák, horvát testvéreink azon tündönek, miként lehetne a horvát tartománygyűlés menetét a félben hagyott botrányokkal meggátolni.

Az alkotmányos fogalmakban a zürzavar tetőpontra hágott amott, testvéreinknél és Starcevicsek készülnek az atakra, a minék árnyéka már előre vetődött a két elnök lemondásában.

Mert való, hogy Krisztics és Schram lemondottak az elnökségről, tartván attól, hogy horvát testvéreink gyűlölködését nem fogják elnyomhatni a tartománygyűlésen s annak feloszlata az ő nevükkel lesz egybekötve. A horvát bánnak keresni kell két Curtiust, akik a megnyitott földbe bele véssék magukat s a zürzavart megszüntessék, ha lehet, vagy nevéket adják oda az alkotmányos élet felfüggesztéséhez.

Magyarország és Horvátország között fentáll ama szerződés, mely az alkotmányos életet a horvátok számára biztosítja és ime, magok a horvátok, a horvát tulzók, lehetetlenné teszik az alkotmányos élet menését, a nagy horvát álmok felizgatják képzelőereiket és bizonyos rögeszmét fejtenek ki az agyokban, melyből nemcsak kisugárzik, hanem előtér a magyar elleni gyűlölködés.

De ez a gyűlölködés oda fejlődött már, hogy nemcsak a magyar ellen él, hanem feltámadt a szlavin ellen és a tengerparton élő olasz ellen is, mert ezek sem akarnak horvátok lenni és támogatást keresnek a magyar alkotmányban.

És mivel Zágrábban van a tartománygyűlés, a horvátok azt hiszik, hogy horvátoknak is kell annak lenni és követni akarják a nagy államok azon politikáját, hogy a kisebb nemzetiségeket az államalkotó elembe olvasztják be, csak hogy ez vajmi nehezen sikerül még a nagy nemzetnek is, nemhogy még a horvátoknak sikerülne.

Zágráb maga csendes, meglepte azon nem várt, de kilátásba helyezett eshetőség, hogy a három egy királyság tartománygyűlése Eszékre is elmehet, a hol pedig a szlavinok az urak és Zágráb tartományi városossá súlyd alá.

Nincs közöttünk, Magyarországon egyetlen ember, aki a három egy királyság alkotmányos életének felfüggesztését óhajtáná, de ott állunk, hogy — habár tudjuk és ösmernjük a példa ragadását — a horvát tulzók által fenyegetve látjuk ezt, mert ha másképen koamányozni nem lehet, a féltelenségnek nem szabad kaput tárni, hogy egész erejével berohanjon a békés polgárok közé.

Magyarország most fogja választani a képviselőket.

Jaj lesz annak a kormánynak, mely az uralmának fentartásáért a horvát tartománygyűlés küldöttöit várja és viszont az 1868-ki szerződés által biztosított alkotmányos élet csorbultat szenved emiatt, hogyha a magyar országgyűlésre meg nem jelennek a horvát követek.

Elhibázott dolog volt az 1848-ki törvények által Horvátországot alkotni Magyarországhoz három vármegyéjéből, ezen hiba folytatva lett az 1868-ki kiegyezési törvényvel, minthogy a már létező országot figyelembe nem venni nem lehetett és ez most adja ki a mérgét, a mikor épen választások elé megyünk és saját alkotmányos életünk megcsönkítését helyezzük kilátásba. Mert minden bizonyossal megcsönkítése volna az saját parlamentarizmus életünknek is, hogy ha a horvát követek nem vennének

benne részt úgy és akként, mint azt az 1868-ki kiegyezési törvény biztosítja.

A magyar kormánynak kiválóan nagy hibája az, hogy magára hagyta a három egy királyságot. Nem gondolt beligazgatásával, törvénykezéssel, közigazgatásával, nem gondolt önálló fejlődésével és mert azt hitte, hogy Zágráb az irányadó, ezért tett, áldozott, áldoztatott, a miből azt következtették a horvát testvérek, hogy ők külön államot képeznek, ehez járult még az a balhit, amit némelyek hirdettek, hogy Horvátországot sorsára kell hagyni, a mi a horvát tulzók malmára jó víz volt, legalább kilátásba helyezte egy olyan pártnak alakulását, mely a horvát testvérek gazdálkodását békén tőrné el s a nagy horvát álmok megvalósulásának reményét is ebből alkották.

Horvát testvéreink az 1868-ki szerződést akarják szétlépni? Jó. Mi szívesen segítünk neki, mert reánk nézve békó az, megvagyunk kötve épen a tengerpartra jutásunkban. Hanem azután, ha a szerződés szét lesz tépve, nem Bécsbe fognak menni, hogy Taaffenak segítsenek a nemzetiségi zürzavart fejleszteni, hanem megyékkel felosztva, úgy a mint törvényi fejlődésük bizonyítja, bejönnek a magyar országgyűlésbe. Nekünk az adriai tengerre szükségünk van.

A magyar állam csak akkor létezhetik, hogy ha össze van kötve az Adriával, hogy ha kereskedelmét, iparát, usyers termelését ezen nemzetközön ulti is fejlesztheti, hogy mert nem tudunk az Adriához másképen jutni, a három egy királyságon meggyünk át a magyar állameszméjének fenséges jelvényeivel.

A békejobbot nem fogják eltaszítani horvát testvéreink, mindkettőnköt megerősít az a kapocs, melylyel egymáshoz vagyunk fűzve, csak a három egy királyság polgárai gondolják meg azt, hogy más a mi önállóság és függetlenség ulti vágyunk és más az övék. Horvát testvéreink a magyar államtestben benne vannak, de mi velök együtt nem lehetünk az osztrák államtestben; mi a magyar állam minden tényezőit megakarjuk szerezni a magyar állam részére is, de az ő önállóságuk és függetlenségük kiszakadás lenne a magyar államtesttől, a mit sem politikai, sem közigazdászati tekintetből meg nem engedhetünk.

A magyarországi képviselőjelöltek és választók erre is irányozták figyelmüket, ne csak pusztán az ország belbajaira, nem a tartománygyűlés szerepére van már kárhözlatva a magyar országgyűlés, hanem állami gyűlés az, miből csak a képviselőjelöltek szük látóköré alkothat tartománygyűlést.

Választási mozgalmak.

A nagyváradi függetlenségi párt választmánya népies értekezletet tartott, melyben kintnó egyetértéssel intézkét el a választási teendőket. Elhatározták, hogy a választók névsorát kinyomtatják, s az akciózt lehető erélylyel indítják meg; a választmány ezután mindennap ülést fog tartani. Az ott időző Orbán B. szintén erélyesen működika párt érdekében. A választás előtt egy proklamációt bocsát ki, melynek szerkesztésével az értekezlet Lukáts Gyulát biza meg.

Szatmárt a függ. párt megkezdte működését. Gyűlésen a párt tagjai nagy számmal voltak jelen. Elhatározták, hogy pártelnökül Magos Menyhért ügyvédet, jegyzőül Kolozsváry Kályt fogják ajánlani a nagygyűlésnek. Ezután Magos Menyhért pártelnök Bartha Endre ügyvédet a függetlenségi párt nevében jelöltül kérte fel. Bartha lelkes elhúzás kíséretében a jelöltséget elfogadta. Programbeszédét péntek első napján délelőtt a virágó nagy termében fogja megtartani. Szombaton az esti vonattal ideérkeznek: Orbán Balázs és Irányi Dániel. A választási mozgalom mindkét pártban élénk, a kizdelem elkeseredett lesz. A kormánypárt jelöltje Boross Bálint volt képviselő.

Nagyvárosban Suszterics Ignác volt képviselő 26-on tartotta beszámoló beszédét. Kiterjedt benne az országgyűlés mult állás-

zakának összes alkotásaira és élesen elítélte a kormány politikáját. Beszámolója után Soly-mossy Bálint emelt szót és szónoki erejű beszédében a maga és a választó-kerület polgárai nevében elismerést és köszönetet fejez ki a képviselőnek eddigi működéséért és a jelöltség újból elfogadásra kerli fel biztosítván bizalmáról. Suszterics megköszönvén a hozzávaló ragaszkodást, a jelöltséget elfogadta.

— Ismét egy rendszabály! A m. kir. igazságügyminiszter 1481. elnöki szám alatt valamennyi kir. törvényszékhez, járásbíróshoz és kir. ügyészséghez a következő körrendeletet intézte: „Az országgyűlési képviselőválasztások közeledvén, kötelességemnek tartom a bírákat és kir. ügyészeket az 1869. IV. tcz. 11. §-ára, illetve az 1871. XXXIII. tcz. 16. §-ára, a bírósági hivatalnokokat pedig az ügyveteli szabályok 20. §-ára figyelmeztetni, melynek értelmében politikai jogaik szabad gyakorolhatása és meggyőződésüknek előzetes, sőt nyilvános kijelentése is meg van ugyan engedve: de másrésztől nem egyeztetendő ösz-sze sem az idézett törvénnyel és rendelettel, sem pedig — és különösen — a bírói állással, hogy akár politikai véleményük, akár képviselőjelöltségük mellett toborzást gyakoroljanak, vagy nyilvános helyeken, avagy gyűlékezetekben szónokoljanak. A büntető törvény súlya alá eső cselekményt követve el azon bíró, kir. ügyész vagy bírósági hivatalnok, a ki hivatalos állását felhasználva, pártfele, vagy az ő pártjára történő részére, hivatalos állásától függő bármily előnyt helyezne kilátásba, vagy az ellenpártiakat hivatalos állásától függő hátránnyal fenyegetné. Egyébiránt örömet adok kifejezést azon várakozásoknak, hogy nem fordulandó elő eset, mely kötelességemmel tenné alkalmazni mindazon rendszabályokat, melyeket a kötelességük körül megfellekző bírák, ügyészek és bírósági hivatalnokok ellen a törvény az igazságügyminiszter rendelkezésére adott.” Dr. Pauler Tivadar.

— Erdélyből. Kolozs megye közgyűlé-én Corvianu ügyvéd interpellálta az alispánt, hogy a kolozsvári egyetemi ifjúság románellenes mozgalmáról jelentésében miért nem tett említést, miért volt jelen a „Gazetta” elégetésénél, az egyetemi ifjúságnak a kolomonostori határon tartott gyűlését miért nem akadályozta meg, és miért adott ki a Julia ellen tilos körrendeletet. Gyarmathy alispán teljes higgadsággal felelt kiemelve, hogy a kolozsvári tüntetések nem megyei területen történtek és a „Gazetta Transylvanica” elégetésénél ő mint magánszemély volt jelen. Az egyetemi ifjúság kérdéses gyűlése csak öszszetalakozás volt s minthogy nem jelentetett be, nem is volt betiltható. A „Julia” egyesület ellen a tiltó intézkedéseket az egyetemi rektor megkeresésére tette. — Egyébiránt csodálkozik rajta, hogy itt nemzetiségi kérdést akarnak e dologból csinálni, mikor különben senki sem akar és nem is csinál belőle azt. Megemlékezhettek a román részről történt tettleges bán-talmazásokról is, de nem teszi. — Erre Corvianu kivételével az egész gyűlés napirendre tért az interpelláció fölött. — Minthogy a rendőrség az egyetemi ifjúság újabb tüntetésétől tart, a román vezetők lakásai előtt rendőrök állítottak fel.

Javit-e az iparosok helyzetén az új ipartörvény?

(III. befejező közlemény.) Debreczen, május 30. (r. e.) Czikkorosozatuk czime egy kérdést vet fel, melynek így vagy amúgy való vitatása ma már jöhet túlhaladott állapont, mindazonáltal, mivel kormánypárti részről széles e hazában — s így nálunk is — e kérdést úgy igyekeznek a különben hiszékeny iparos osztálynak feltüntetni és magyaragatni, mintha most már a kormány jóvoltából minden baj elhárult az iparosokról, hogy a nyomászto viszonyok helyébe egy virágzó jövőt, a hanyatlás helyett, az ipar fellendülésének csü. áit teremtendő meg az új törvény — szükségesnek tartottuk egy kissé világosan szólni az iparosokhoz, hogy méltányos és jogos kívánalmak em-

lebbe idézések mellett, tudják meg, tulajdonképen mit nyertesek?

Be kell vallanunk, hogy államférfiaink minden kérdéssel fölöttébb jobban óhajtottak és szerettek is foglalkozni, mint az ipar kérdésével; hagyták ezt inkább — és elég helytelenül a köznapias, jelentéktelen ügyek sorában, kevés hivatott de annál több hivatalan egyen elmékedése tárgyává tenni s ezáltal mintegy elhárították azt, hogy csak nagy nemzetnek és nagy államférfiaknak képezheti törekvési célját, a nemzeti munkát felvirágoztatni. Sőt kormánykörünkben még ma is azon nézet van tulsúlyban, hogy nálunk az iparnak esetleges térfoglalása csak a mezőgazdasági érdekek rovására történhetik.

Hát hiszen legyen! De legalább tennék meg aztán a mezőgazdaság fejlesztése érdekében mindazt, a mit a magasabb államférfiai éleslátás megkövetel! Tapasztaljuk néhány év óta, hogy miniszteri küldötteknek nagyszámú vándortanárok utaztak be az országot, osztván a közönségnek a mezőgazdaság különböző ágazataiban elméleti ritkán gyakorlati tanításokat, minek ugyan némi gyakorlati hasznát elvitatni nem lehet. De mit ér mindez, ha viszont tapasztalunk ke. hogy mint előző czikkünkben jeleztük, kormányunk szerencsétlen vámpolitikája következtében nyerstermelvényeink kivitele tekintetében kezünk meg van kötve, ha a magyar gabna előtt a német birodalom határ sorompói elzárják? Mit ér az, ha hazánkban a föld népét a kormány megtanítja miképen vessen el o k s z e r t e n a magot, ha midőn az aratásra kerül a sor, az adóvgréhejtő o k s z e r ü b b e n foglalja le a terményt?

S a mi áll a gazdára: áll az iparosra is; de épen azért a fontos állami érdekek szemmel tartásával óhajtandó lett volna ha az ipar kérdése az iparosok óhajai értelmében oldatik meg.

Mit kívántak az iparosok?

Kivánták, hogy mesterséget csak az folytasson Magyarországon, ki igazolni képes, hogy azt valóban tanulta. E kivánalom jogsága mellett nem is szükséges bővebb indoklást felhozni. A kormány nem vette figyelembe ez óhaj, hanem a ház elé terjesztett javaslatában fentartotta továbbra is az ipar szabadságát, az iparosok legfőbb sérelmét. A közgazdasági bizottság azonban keresztet húzott a javaslat eme pontjára s a kézműves ipart a képe-s i t e s k i m u t a t á s á h o z kötötte. Tehát e vivmány — ha ugyan annak nevezhető — nem a kormánynak, hanem a köz. bizottságnak köszönhető.

Azonban a törvény 8-ik §-a alapján a kvalifikáció ilyszerű megoldása teljesen illuszióriusá válik, mert az jogot ad nem tanult egyéneknek is bármely mesterség folytatására, ha gyakorlatilag képzett üzletvezetőt tart. Tehát ott vagyunk, a hol voltunk.

Kivánták az iparosok, hogy közös érdekeik előmozdítására, kö t e l e z ő i p a r t á r s u l a t o k b a n szerveztessenek.

E kívánság fejében kaptak az ipartestület. Ennek az ipartestületnek az a saját ága van, hogy ott a hol ez létesül a létező ipartársulatok akár fel is oszthatnak, mert a szakbeli iparosokat mint eddig nem, ezután sem kötelezi a törvény a társulathoz lépésre, vagy ha ben van, benmaradásra. A hol pedig ipartestület nem létesül (pl. kis községekben) ott ipartársulat fentartására alig lehet gondolni.

Elismerjük azonban, hogy fontos hatósági jogkörrel van felruházva az ipartestület. De ennek megalakulását is mennyi akadályhoz köti az új törvény? Megalkulhat a testület, ha az iparosok k e t h a r m a d t ö b b s e g e k i v á n j a; ha a keresk. és ipar kamara óhajtja, s ha a törvényhatóság hozzájárulást kijelelti. Eltekintve attól, hogy a kétharmad többség legtöbb esetben nem lesz összehozható, előállhat még az eshetőség is, hogy akár a kamara, akár a törvényhatóság nem ad azonban, vagy egyáltalában nem ad megfelelő vélemény, akkor a testület alakítása ad graecas calendas elmarad.

Folytassuk e még tovább? Elsorolhatnók, hogy az iparosok kívánták még a többek közt, hogy az állami szükségletek a hazai ipar által fedeztessenek. Tudjuk, hogy e szerencsésében még ma is külföldi gyárosok és vállalkozók résztesznek.

Kivánták az orsz. és heti vásárokról rendezést. Nem rendeztetik. — A fegyencziparnak szabályozását. Nem történt meg; a fegyenczipar ép úgy fog versenyezni a kézműves iparral ezután is, mint akár a külföldi importált gyártmányok.

Egyszóval iparos polgártársak, láthatjátok ezekből, hogy minden kívánságot teljesítve lett: szenvedjétek, de szavazatok a kormánynak!

* Isteni tisztelet. Pünköst első napján a ref. nagytemplomban főt. Révész Balint püspök, a kistemplomban nt. K. Tóth Mihály ur teljesítik az istentiszteletet.

* A pénzügyi hivatal összes személyzete csütörtökön tiszteletet az új p. u. igazgató Darvassy Endre ur előtt. A tisztelgők szónoka Prohaszka pénzügyi tanácsos volt.

* Az új vasut. Az első gőzgép (írja a „D. H.”) már megérkezett a debreczeni-nádasi vasút részére csütörtökön s az állam vas-palya indóházától löerővel szállítottat a vasut hatvan-utca végén levő indóházhoz. A kis gőzgépek mely 25 megrakott kocsi képes vontatni, sok meglepője volt.

* Szombathy János ur kilépett szerkesztőségünkől, melynek eddig buzgó tagja volt. Képességeit ezentul lapjaink a „Debreczeni Híradó”-nak szentelendi, melynek ma jelent meg első száma, érdekes és változatos tartalommal. Kiadója Otrókocsi Vég János, pártunk tagja, s előnyösen ismert kereskedő és tudós, és közt. tulajdonos. A lapot Kutas Imre ur, lapunk kiadójának nyomdája állította ki szokott csinnal és pontossággal; előf. ár egy évre 2 frt. ez év folyamára pedig 1 frrtal lehet előfizetni. A legjobb sikert kívánjuk a vállalatához!

* A törvényalkotás helyiségébe vezető folyosó márványkocsi oly ingatagok és töredézek, hogy azok az ember könnyen lábát törheti. Most olcsóbban lehetne megigazítani, mint mikor teljeszen elromlanak.

* Az ágost. hitv. evang. egyház f. é. június 2-án pünköst második napján délelőtt 11 órakor egyházi közgyűlést tart saját imaházában. Ezen közgyűlésre az ev. egyház hívei ezennel meghívattak.

* A Fröbel gyermekert ógylet Czegléd utcáról a piaczon lévő „Tisza biztosító-társaság” féle Csánák házába teszi át Pünköstől fogva lakását. Mivel pedig az új helyiség és gyermekert berendezése több időt veszen igénybe — kéretnek a t. szülők, hogy gyermekeiket csak június 9-ikétől kezdve sziveskedjenek a gyermekert új helyiségébe küldeni. Debreczen, 1884. május 31. A z e l n ö k s é g.

* A szülő veszedelme! Szerdán éjjel történt kód és dér nagy pusztítást vitt végbe a szülőskertekben, de ez még sem lett volna nagy baj, ha tegnap hajnalban újabbán bealott gyenge fa gy nem tetézte volna a pusztítást. Már az igaz, hogy egy év sem mulik el ilyen veszély nélkül.

* Képv. választás Hajdumegyében. Említettük, hogy megválasztás a képviselőválasztás június hó 13-án történik. A szavazatszedő bizottságok névsora már össze van állítva. A nádudvari kerületben val. elnök gr. Zichy Géza, h. eln. Lukács Dezső, jegyzők Kiss Károly kabai jegyző és Nagy Lajos, szavazatszedő helyettes elnök Zinszky Béla és Soltész Farkas; h. jegyzők, Sinay János és Nagy Sámuel. Nánási kerület. Val. eln. Kállay Imre, h. eln. Rhénes István, jegyzők Csohány Lajos és Csapó Zsigmond, szavazatszedő h. eln. Csohány József és Farkas Pál, h. jegyzők Kovács Károly és Kovács István. Szoboszlói kerület. Val. eln. Czegléd Lajos, h. eln. Sinay Károly, jegyzők Szilvós Géza és Várhelyi István. Szavazatszedő h. eln. Turi Albert és Tauffer Károly, h. jegyzők Kaszás József és Kovács Lajos.

* A városnál alatti boltok kiadása árverésen tegnapelőtt történt meg, összesen 8 bolt volt kiadó. — Kivette a 6. számú Schönberger Israel, a 7. számú Falk Ottó, a 11. számú Tóth Sándor, a 12-öt Tóth Ferenc, a 15 sz. Preizer Salamon, a 16. számú Droppa Emil, a 18. számú Sohr Miksa.

* Debreczen szavazata. A Tiszaszabályozó társulat kötelekébe tartozik Debreczen városa is. A városnak eddigelő 8 szavazata volt a társulat gyűlésén, most azonban a törvény helyesebb alkalmazása következtében már 50-60 szavazzal bír.

* Gyászír. Fájdalommal megtört szívvel szerető férjnek, felejtethetlen testvérnek néhai Halász Józsefnek folyó hó 28-dikán déli 12 órakor hosszas szenvedés után történt csendes kimúlását a megboldogultnak földi részei folyó hó 30-dikán délután 3 órakor tartott rövid ima után a hatvanutcai sírkertbe tetették örök nyugalomra. Özvegy Halász Józsefné és a gyászoló család. Béke az elhunyt poraira.

* Junális. Holnaphoz egyhétre, június 8-án nagyszerű nyári vigalmat rendez az önálló iparosok köre a nagy erdőn és pedig első nyári vigalmát könyvtára megalapítása javára. A vigalmi bizottság minden lehető meg tesz, hogy a mostani mulatsága a farsanghoz méltóan sikerülhessen. A meghívók oly kapások voltak, hogy pótólal is kellett meg nyomatni, s kik talán még arra igényt tartanak, szives készséggel szolgál Mayer Ferenc bizottsági elnök, és Vado Sándor titkár. A díszsátor mely a táncszalók részére fedett helyül szolgál, pompásan lesz felszítve. Bátor Imre és Vágó Sámuel e tekintetben igazán kitesszenek magukért, valamint Bisotka Gábor sem kíméli a fáradságát az ács munkát illetőleg. Fel azért a vigalomra! ki a szabadság június 8-án.

* Tiszaszabályozás Csütörtökön tartotta gyűlését a városnál nagytermében a Tiszaszabályozó-társulat, nem nagy érdeklődés mellett. — A kat. liquidáció ügyének leérkezett pénzügymin. leirat folytán a társ. választ. és közgyűlés akként-intézkedett, hogy a társulat részére adómegejtés czimén a nyiregházi kir. adóhivatalnál kiutalványozott 60 ezer frt. az érdekeltség eddig szokásos költsége mellőzésével a társulat kiadásaira fog fordít-

atni. Továbbá akként intézkedett a társaság, hogy az 1884. évi 14-ik t. cz. értelmében a társaság alapszabályai s szervezése tárgyában módosítások kidolgozására egy bizottság küldött ki, mely a t. czikk 4-ik szakasz miszerint a társulat közgyűlésén minden 100 arteri becs-ból, vagy 1000 frt. értékelmelkedés tulajdonosa egy szavazzal fog bírni, miből kifolyólag örömmel jelezhetjük, hogy jövőre nem fog történni, az hogy a kisebbség leszavazza a nagyobb terhet viselő érdekiségét.

* A kis Frankl Mór nagyszámu közönség előtt mutatta be csütörtökön bámulatos tehetőségét. Ma este a „Hungária” termeiben lép föl.

* A városi dalárda június hó 12-én a „Bika szállodában” dalestelyt rendez.

* Személyi hír. G. H. c. z. y. Béla altör-nagy tegnap óta városunkban időzik, s ismételve szemlét tartott a honvédsapatok fölött, melyek legközelebb József főherczeg előtt fognak állani.

* Gyászmise A cath. templomban tegnapelőtt Maria Anna királyné emlékeire nagy gyászmise tartott, melyet maga H. u. z. y. Károly kispüspök végzett. A gyászmisszen jelen volt az összes katonai tisztikar és nagy közönség.

* Gr. Ráday Gedeon, az első kerület kormányparti képviselőjelöltje városunkba érkezett.

* Dr. Balkányi Miklós ur ügyvédi irodáját czepléd utcai 31. sz. házhoz tette át.

* Az „Európa” kávéházban ma este ténze lesz.

* Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink Varga Lajos előnyösen ismert fűszerkereskedő árjegyzékét; melyet részünkről is melegen ajánljunk t. olvasóink figyelmébe és pártfogásába.

A felülmulhatlannak ismert erdélyi Singer varrógépek családok és kézművesek részére, melyek 1 ftr. h. i. részlet (vidékre 5 ftr. h. i. részlet) fizetés mellett Neidlinger G. ur-nál Debreczen, piacz-utca 2145. szám alatt kaphatók, a tisztelt közönségnek legjobban ajánlhatók.

Hazánk s a külföld.

— József főherczeg következő táviratot intézte a nagyváradi önkéntes tüzoltó-egylet-hez: Nagyváradi önkéntes tüzoltó-egyletnek. Nyitra, 1884. május 28. Végzetlen sajnálom, hogy zászlószentelési ünnepükön részt nem vehetek, de a honvéd tanzászóaljak szemléjére indulván, csak június vége felé térek vissza. Szívbeli minden jókat kívánok intézményüknek, József főherczeg.

— Tancsics Mihály ismét rosszabbul lett. Oly erős csuklós göytri, hogy szóni sem tud és gyakran önkívületbe esik. Az agg irót barátai, ismerősei és tisztelői közül sokan látogatják.

— Villámcsapás. Az Atlantic-petroleum gyárba lesújtott a villám, s egyösszre 40.000 hordó petroleumot gyújtott meg. Tizenkét bajmedence szétszakadt, s az égő olaj kiömlött az utcára, a gázvezetéket és a várost a legnagyobb veszéllyel fenyegetve. Végre sikerült a tüzet megfékezni eloltani, mely mindazáltal 500.000 dollárnyi kárt okozott.

— Egy nő kivégeztetése. A lincolni fogházban csütörtökön egy Lefley Mari nevű öreg asszonyt főlakasztották. Ezt a nőt azért itelték halálra, mert férjét megmérgezte. A rizspuddingal arsenikumot kevert, és a férj ettől az eledeltől irtózatok kínok között meghalt.

— Diákzavargás. A bucaresti egyetemen nagy zavargás történt tegnapelőtt. A tanulók gyűlést tartottak, melyen mintegy 500-an jelenlétek meg. Midőn a dékán fel akart lépni a szücsökre, gunyosan megtapsolták. A nagy láma miatt nem tudott egy ideig szóhoz jutni; helyreállván végre a csend, szemrehányást tett a dékán az osztrák-magyar követtség előtt történtekért. Eklten zsvajz tört ki. „Ki vele!” kiáltották minden oldalról, megdöbölték a dékánt s őt tanárt, akik közbeleptek, letaszították a lépcsőkön. Kettő jelentékenyen megsérült, a dékán csak nagy nehezen menekülhetett meg. Este egy vendéglőben folytatták a zavargást, míg nem a rendőrség közbelépett, de egyet sem tartóztatott le a zavargók közül. Tegnap valamennyi orvosnövendék távozott a tanteremből, midőn megtudták, hogy a dékán előadást akar tartani.

Muzsák.

— Csóka Sándor kasszi szüzigazgató ma szombaton nyitja meg a krisztinavárosi szinkört.

— Az országos dalárünnep. Baró Vay Béla Borsodmegye főispánja a dalárünnepet rendező bizottság kérésére elfogadta a Miskolcra rendezendő da árünnep díszelnökségét és erről Bartay Ede zenedei igazgatót levélben értesítette.

Törvénysszék.

— A lutzai gyilkosság. A lutzai gyilkosság bonyolódott úgye újabb stádiumba lépett, mely azonban sokkal inkább terhelővé tette az ügyet a vádolt zsidókra nézve. A krakkói esküdtsek ugyanis, hová az ügyet tárgyalás végett áttették, felhivta szakértői véleményadásra az egyetem orvosi tanácsát. És az orvosi tanács nyilatkozott. A legsúlyosabb vád az a szakértői vélemény a zsidókra nézve. Megerősíti a vádat, hogy a vádolt zsidók csakugyan rituális czéliből ölték meg Mnich Francziskát. Ritter Mózes és társait ugyanis, mint általában tudja van, a rzeszowi esküdtsek, a Mnich Francziska rituális czéliből való meggyilkolása büntetésben bűnösöknek mondotta ki s a vádoltakat halálra ítélte. A krakkói egyetem szakértői véleménye szerint Mnich Francziska-

nyakának elmetzése utján gyilkoltattott meg. A szakértői vélemény továbbá határozottan állítja, hogy a gyilkosságot több egyén követte s e czéla kést és baltát használtak. Mnich Francziska fejsebe még a halál beállta előtt ojtették, hasonlóan az állkapcatorés is. E késebet a gyilkosok súlyos, tompa eszközökkel ejtették rajta.

Közgazdaság.

Budapesti sertésvásár. Kőbánya május 29. — (A „sertés-keresk. csarnok távirati jelentése.) Az üzlet csöndes. — Magyar urasági öreg nehéz 46.—47.— fiatal nehéz 48.—48.25, közép 50.—50.50 könnyű 51.—52. Szedett nehéz közép 47.—48, könnyű 50.—51. Romániai bakonyi nehéz 48.—49. átmeneti, közép bakonyi könnyű 49.—50. átmeneti, eredeti nehéz — — — átmeneti közép — — — átmeneti szerbiai nehéz 48.50—49.50 átmeneti közép 49—50. — átmeneti könnyű —50—51. hízó a vasutról mázsálva — — — hízó 1 éves élőszuliban 4,00 — — — 2 éves öreg — — — frtig. Az árak hízalt sertéseknél páronként 40 kiló és 4% os levonással métermázsánként értendőek. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adtak el a vevőknek, páronként 3 arany vám fejében megtérítetik.

— A czeplédi ekeversenyhez. A Pest-megye pártfogása alatt álló állattenyésztő egyesület, Czepléden rendezendő ekeversenyére kikérte az országos magyar gazdasági egyesület pártfogását és támogatását. Az igazgató választmány a kérelemnek engedve, elhatározta, hogy erkölcsi támogatásán kívül egy arany, egy ezüst és egy bronz-érmét is felajánl erre a czéla.

Apró-cseprő.

Árvereltek egy helyen a kissé rövid látó s ügyvéd, kimélni akarván a családot, egy feli képnél következőleg szolt a végrehajtóhoz:

— Ezt hagyjuk meg, mert bizonyára családi kép!

Nagy lett a csodálkozása, midőn a család élénk ellentmondásokkal fogadta előzekenyiségét, csak közlebről látta meg aztán, hogy az a kép nem ábrázol egyebet, mint egy nagy szürke ... szamarat!

Nem az ötvös itélete adja a gyöngyneck hogy finom legyen.

Pázmán.

Töredék.

Fényugárral hinti bé a Nap a termő-fák gyümölcsét, Mint a hogy fenséges pályák Gazdag érdemét, munkáját Be ragyogja dícsőség!

Gáspár Imre.

Jó sör. A kik a sört hordó számra tartják, ereszenek megreszelt és tiszta zacskóba töltött tormát hordójukba s a sör fogytáig jó lesz. Zavaros sör megitsztat, ha a hordóba aranyos mennyiségű sót vagy pörkölt timsót teszünk.

Számrejtvény.

— Közli: Percsalmi Sámuel. — 4, 5, 1. Csomár nemü gyümölcs, gyermekek játéka, Az apró pulykáknak kedves tápláléka. 6, 9, 8. Habar ez a növény, nem igen szenvedjük: Növényeink közül gyomláljuk, kitépjük. 4, 3, 2, 6, 1. Furcsa kis állatka, ha valakit megszur. Nem nagyon kedveli sem szegény, sem ur. 5, 6, 9, 8. Ne félj! ha ilyen vagy, guny, sértés, gyulölés. Tölled eltávozok s sorsodnak lesz jó vég. 3, 2, 4, 1, 4. Van ilyen két falu, Fehér- és Vasmegeyében. Melyek határiban elég jó bor terem. 6, 7, 8, 9. Magyar fejedelem, régen uralkodott, Minden kalandozást népének megtiltott. 1, 2. Az érczek között ez, becsesnek mondható, S ha szűrség van nek, könnyen olvasszható. 1, 2, 3, 4. Borsodvármegyének egy régi városa, A határt végig Ságyó víze mossa. 3, 2, 4, 5, 9. Ázsiának vannak ott szép birtokai, Albiomnak vannak ott szép birtokai. 6, 8, 9. Márarossmege kedve kis folyója, Mely annak követi oly szépen nyaldossa, 6, 5, 8, 9. No, e leány nevet még ha kitalálod, Magad-e talánytalan nem soká utatod. 1-9 Kivánd soká éjlen! met egy kedves egyén, Most is sokat küzdöt honunknak gyűlésén! Megfejtők neveit közöljük jövő hó 1-én, s közöljük érdekes könyvet sorsolunk ki.)

Mult szombati számtalányunk helyes megfejtését („Regelő”) beklódták: B. D. It-furtné (Pozsony), Vay Ilonka, Glück Mariska, R. B. Bilkéy Imre, B. M. (Bada-pest), — Ganofszky Margit (ő nyerte el a kitűzött jutalmat), Hadházi László (H.-Hadház), Kerékgyártó István, Jánossy István, Hölzl Anna, Dézsi Eszti, Porcsalmay F. (H.-Hadsz), Nyiri Ernő és Aladár, N. N. — Földi Sándor, — Palcsó Olga, Kerékgyártó László, Kiss Erzsike, Egy ur igen szép irással megfejtését jónak látta ellátni a következő jellegkel: „Egy czepléd-utczai lehetetlen” és „Add uram Jézus.” Közöltük, mert ez ugyanlászik öröme válik!..)

Feloldó szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Pályázat házmeisteri állomásra.

A debreczeni kir. gazdasági tanintézetnél a házmeister, mint első hivataloszolga helye június 15-ikére betöltendő. Tekintettel a házmeister

különféle teendőire, e helyre oly kisebb családok egyének pályázhatnak, kik bizonyos fokú képzettséget tudnak kimutatni. Az igazgatóságához czimzett, erkölcsi és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt és saját kezűleg írott folyamodványok, legkésőbb június 10-ik napjáig nyújtandók be, hol mindenről fevilágosítás nyerhető.

Ez ügyben az igazgatóval érintkezni csak a hivatalos helyiségekben lehet naponként 9-től 12 óráig.

Ideiglenes bolt változás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy 30 év óta közlismérésben és kitüntetésben részesített

ÉLŐVIRÁG

NŐI DIVAT-TERMET

hol minden bel- és külföldi élővirágok, koszorúk, csokrok, továbbá női kalapok, fejdíszek minden nembn a legújabb divat szerint kaphatók. Pünköstől fogva kadas-utca 1840. sz. a saját házába teszem át s mintán boltbért fizetni nem fogok, a n. é. közönségnek az előzékeny, pontos és gyors kiszolgálás mellett a lehető

legjutányosabb árakat szabhatom

Megköszönve az eddig hálásan tett becses pártfogást, jövőre is kérve maradtam.

Tisztelettel NAGY AMÁLIA.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy új kávéházunkat

„MAGYAR KIRALYHOZ”

czimzett Miklós és Várad utca sarkán a Frohner-féle házban elsördndi zenekar közreműködése mellett

VASÁRNAP JUNIUS 1-ÉN

megnyitjuk.

Bátorkodunk egyszerűs mind tudtára adni, hogy kávéházunkban mint a fővárosi e nemü tizletekben naponta megrendelésre is friss turós, mákos stb. süteményeket egy Budapestről hozott sütő mester által készítettünk.

JÉGBEHÜTÖTT SÖRT,

ugymint mindenféle

HÜSÍTŐ ITALOKAT,

melyből kitünik, hogy törekvésünk oda van irányulva, hogy a n. é. közönség figyelmét, kívánalmát minden tekintetben kielégítsük.

Pontos és jutányos kiszolgáltatásról kezeskedik, s számos látogatást kér Stark Jakob és társa kávéház tulajdonosok.

A MOHAI

STEFANIA

FORRÁS

házának egyik legszépsévasabb

SAVANYUVIZE,

melyről Dr. Arokai Antal és Dr. Varga Zsigmond főorvosok bizonyítványa szerint elismerté, hogy kitünő szolgálatot tesz a légzési, emésztési és vizező szervek húrutos bántalmánál, a gyermekek görvly és angol bajában, Vés szegénység, a gyomor idegrendszer bántalmai, Borral vegyítve élénken pezsgő üdítő italul szolgál.

Friss töltésben mindenkor kapható.

Főraktár:

Száva Jánosnál

Budapesten, IV., sarkantus-utca 12. szám, és a többi fűszerkereskedésben.

program: apódi a mármaros-i romlásáig... (text continues vertically)

... (text continues vertically)

... (text continues vertically)

Helyi hírek.

A helyi sajtó erős leczében részletes eszűzés tárgyalás folyamában... (text continues vertically)

Helyi hírek.

A helyi sajtó erős leczében részletes eszűzés tárgyalás folyamában... (text continues vertically)

SZILÁGYI JÓZSEF és TÁRSA

réz- és vasöntő gyára
Debreczenben, Anna-utca 2530. sz. a.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudására juttatni, miszerint egy régen érzett hiányt pótolandó,

RÉZ- és VASÖNTÖDÉNKET

teljesen felszerelve, a t. közönség rendelkezése alá bocsátjuk.
Elvállalunk mindenféle vas- és rézöntést, továbbá mindenféle

cséplő-gépekhez, gőz- és olajmalmokhoz

szükségelt géprészek megöntését és kiesztergését. Készítünk tüzi és kerti fecskendőket, szivattyus kutakat, borsajtókat és szőlő-zuzokat, — egyszóval minden ezen üzletkörbe vágó vas- és réz tárgyakat pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Üzletünket a t. közönség pártoló figyelmébe ajánlván — vagyunk illő tisztelettel

Szilágyi József és Társa.

SZABÓ LAJOS

KEZMŰÁRU ÜZLETÉBEN
DEBRECZEN, RÓZSATÉR,

nagy választásban kaphatók

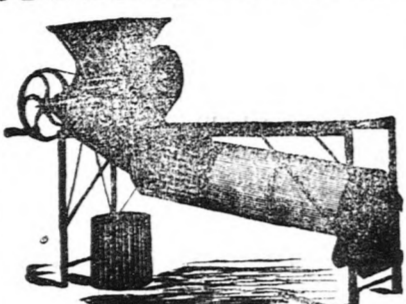
MAJÁLISOKRA

DIVATOS RUHASZÖVETEK;

Voile és crêpe-laine, színes nyomással; mosó színes perkalok, kretonok, satinok és batisztok;

fehér és színes NYÁRI PIKÉTEK,

nyári fekete GYÁSZRUHA-KELMEK napernyők, esernyők stb.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetést

Trieur-jeit

vátható szitákkal.

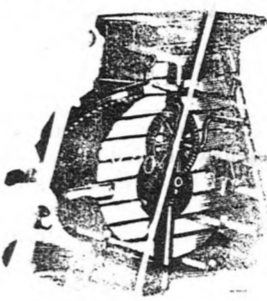
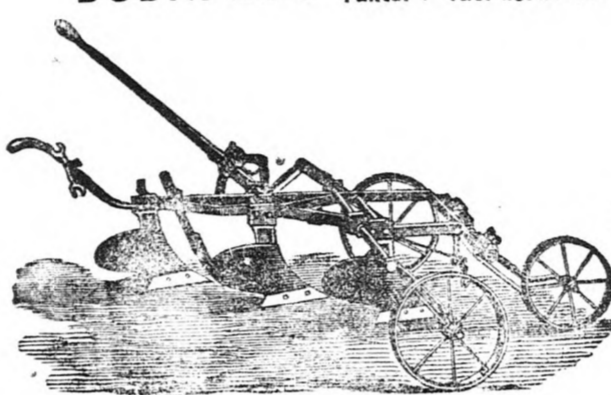
Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat

Lyukasított és hasított lemezeket, malmok, méhészeti és technikai czélokra.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST gyár: külső váci ut.
raktár: váci körút 68

Szabadalmazott

hármasekéket

közönséges és acél-ekéket

cséplőgép-lemez-szitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

járgány-cséplőgépeket

Továbbá e terezen a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 55 frt. Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Eredeti Singer varrógépek

öt millió van használatban, mult évben elkelt 561.000 drb. jószág, tartósság és kitűnő szerkezet tekintetében még eddig felül nem mult legtekintélyesebb s legmunkabíróbbakkal elismert varrógépek **családi használatra és minden ipari czélokra.**

Az eredeti Singer varrógépek legkitűnőbb anyagból és kiváló pontossággal készítvék, minden komplikált és hasznontalan intézkedés, mely egy varrógép jószágát csak csorbíthatja és a kezelést megnehezíti, mellőzve vannak; azok tehát nemcsak a világ legegyszerűbb, hanem legjobb szerkezetű varrógépei is. Eladás teljes jótállás mellett, áremelés nélkül, csekély foglaló és hetenkint 1 frtos részletfizetés mellett, vidékre 5 frt havonkint.

Csak azon Singer varrógép eredeti, mely karján az itt látható védjeggyel el látva — s az állvány mindkét oldalán beötvé van; ezen védjegy nélküli gépek az eredetinek csak utánozmányai.

NEIDLINGER G.

Debreczen, piacz-utca 2145.

27 Szalma és nemez kalapok. 27

Tisztelettel jelentem a becses debreczeni, és vidéki közönségnek, hogy a végkiárusítást beszünttettem, mivel azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint

a czepléd-utcza, m. kir. kincsári épületben,

a Bosznai czéggel szemben levő szeglet helyiséget kibéreltem. Raktáramat június hó folyamában, oda áthelyezem, és újból du-an,

a legjutányosabb árak

mellett, rendezem be.

Főtörökvesem leend a n. é. közönség bizalmát, úgy mint eddig, továbbra is kiérdemeln.

Kiváló tisztelettel:

BAUM MIKSA,

27 Napernyők, nagyválasztékban. 27

Választási lobogók és jelvények

mindenemű fölirással nálam kaphatók és megrendelhetők a legjutányosabb árban.

Egyszersmind ajánlom tisztán kezelt **ermelléki, diószegi hegyi boraimat** buteliába úgy mint hordó számra 50 litertől fölfele.

Tisztelettel
özv. Swoboda Józsefné.
Piacz- és Teleki-utca sarkán.

NESTLE HENRI
gyermek tápláló lisztje

teljes tápszer csecsemők és gyenge gyermekeknek.
Egy doboz 90 krajczár. Nagy érdem oklevél.

Különböző kiállításon soktól arany-érmek. Kiváló orvos udorok bizonyítványai.

Gyári jegy.
Nestle Henri-féle
tömörített tej.
Egy doboz 50 kr. Főraktárnok Osztrák-Magyarország részére

F. BERLYAK,
Bécs I. Naglergasse 1.
Bécs és a vidék minden gyógyszertárban kapható.
Főraktár Debreczenben:
GERÉBY FÜLÖPNÉL,
Dr. Rotschnek V. Emil, Göltl Nándor, Tamásy Károly gyógyszerészeknél és Varga Lajos kerekdesében. Továbbá kapható: Magyarország összes gyógyszertárában.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!

500,000 márka

főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyott és biztosított.

- Eme újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 20,000 nyereménynek kell bitton történni, ezek között vannak főnyeremények esetleges 500,000 r. márka illetőleg
- 1 nyerem. a m. 800,000 26 nyerem. a m. 10000
  - 1 nyerem. a m. 200,000 56 nyerem. a m. 5000
  - 2 nyerem. a m. 100,000 106 nyerem. a m. 3000
  - 1 nyerem. a m. 90,000 253 nyerem. a m. 2000
  - 1 nyerem. a m. 80,000 6 nyerem. a m. 1500
  - 2 nyerem. a m. 70,000 515 nyerem. a m. 1000
  - 1 nyerem. a m. 60,000 1036 nyerem. a m. 500
  - 2 nyerem. a m. 50,000 29,020 nyer. a m. 148
  - 1 nyerem. a m. 30,000 összesen
  - 5 nyerem. a m. 20,000 19,468 nyeremény a m. 20
  - 3 nyerem. a m. 15,000 150, 124, 100, 94, 67, 40, 20.

Ezen nyereményekből az első osztályban 4000 sorsolatlak ki 157,000 m. összegben. Az 1. osztályú főnyeremény 50,000 M. és emelkedik a 2-nál 60,000 3-nál 70,000, 4-nél 80,000, az 5-nél 90,000, a 6-nál 100,000, a 7-nél pedig esetleg 500,000, illet. 300,000, és 200,000 Márkára.

A nyereményhúzókat természetesen hivatalosan vannak megállapítva. A legközelebbi első oszt. az állam által kezdeskedett nyereményhúzóhoz kerül: 1 egész eredeti sorsjegyet csak 6 m. vagy 3.50 kr. o. é. 1 fél " " " 3 m. " 1.75 kr. o. é. 1 negyed " " " 1 1/2 m. " 90 kr. o. é. Mindennemű megbízások, a pénz beküldése, postafiókon fizetés vagy az összeg utánvétele mellett rögtön a leggodosabban teljesítetnek, mindenki az állam cimerével ellátott eredeti sorsjegyet tőlünk saját kezébe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből egy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden húzás után érdekelteinknek felhíva nélkül megküldjük a hivatalos húzási lapstromot. Kívánatra a hivatalos tervet előre megküldjük megtekintés végett bérmentve és készek vagyunk nem tetszés esetében a sorsjegyet az összegnek visszafizetése mellett húzas előtt visszavenni.

A nyeremények kiiktetése természetesen pontosan s az állam jóállás mellett történnek. Csoportozatunk mindig a szerencse kedvelőit volt és érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettünk ki, többek között 250,000, 100,000, 80,000 60,000, 40,000 stb. márkával.

Egy ily, a legszilárdabb alapokra tekintett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőkeltebb részre lehet bitton számítani s ez oknál fogva kérnők, a megrendeléseket minél előbb, mindenestere i. é. május 31-ike előtt hozzánk juttatni.

KAUFMANN és SIMON
bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

Utóirat. Ezennel köszönetünket nyilvánítjuk az eddig megajándékozott bizalomért, s midőn eme újabb sorsjáték kezdetével a részvételre felhívóknak, ezental is igyekezni fogunk, állandó pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által igen tiszteit érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemeln.

Az üdv hadserege.

Prof. Dr. Jäger Gusztáv-féle
természetes színű gyapot szerű áruinak egyedüli nagyban való előadása.

Ausztria Magyarország és a dnnai tartományok részére.

Salcher Mátyás és fiai, Bécs, Werderthor-utca 2. a.
Kicsinyben minden részlet árusítónál kaphatók.